

Grøn Vækst 2.0

Oversigt over væsentligste initiativer **mangler** i Grøn Vækst**Et vandmiljø af god kvalitet**

- Omlægning af kvælstofreguleringen til et system baseret på blandt andet omsættelige kvoter i 2012. Indsatsen skal samlet set sikre en merreduktion i udvaskningen af kvælstof på 19.000 tons i 2015. Sænkningen af virkemidler vurderes igen senest i 2011, når kvotemodellen foreligger.
- Etablering af 50.000 ha sprøjte-, gødnings- og dyrkningsfrie randzoner.
- Etablering af 13.000 ha vådområder og ådale.
- Genopretning af vandløbs naturlige løb, fjernelse af fysiske spærringer og reduceret vandløbsvedligeholdelse.

Kommentar:

Det er nødvendigt med en halvering af kvælstofudvaskningen, jf. Odense Fjord-pilotprojektet. Det kræver en samlet reduktion på 35-40.000 tons. De angivne mål er på niveau med VMP 3.

50.000 ha obligatoriske randzoner svarer til 10 meter på hver side af 25.000 km vandløb – hvilket svarer til alle de målsatte. Dertil kommer mindst 25.000 km ikke målsatte vandløb.

Lavbundsjordene i ådalene udgør 150.000-200.000 ha.

Forbedringer på "udvalgte strækninger af 7.300 km" vandløb kan ikke føre til opfyldelse af målene for de 25.000 km målsatte vandløb i DK og de mindst 25.000 km yderligere ikke specifikt målsatte vandløb

Reduktion af fosfor-udvaskningen med 210 tons er helt utilstrækkeligt til at opnå god økologisk tilstand for Danmarks mange fosforbelastede søer (120.000 større end 100 m², heraf 2.762 større end 1 hektar). Den foreslåede indsats gør altså noget ved ca. 1/10 af fosforbelastningen.

Reduktion af pesticiders skadevirkninger

- Grøn omlægning og forhøjelse af pesticidafgiften.
- 50.000 ha sprøjte-, gødnings- og dyrkningsfrie randzoner senest ved udgangen af 2012.
- Fortsat grundvandsbeskyttelse gennem restriktiv godkendelsesordning og effektiv varsling.

- Ændring af pesticidindikatoren fra behandlingshyppighed til belastningsomfang.
- Muliggøre en fordobling af det økologisk dyrkede areal.

Kommentar:

Det er ikke rimeligt at de økologisk dyrkede arealer bidrager til at pesticidbelastningen øges på det øvrige landbrugsareal – i værste fald medvirker dette til at undergrave økologisk jordbrug og forbrugernes tillid.

Reduceret ammoniakbelastning

- Det generelle ammoniakkrav skærpes til 30 pct. i 2011, og indsatsen evalueres i 2012 med henblik på evt. yderligere skærpelser i 2013.
- Der indføres som noget nyt et fast loft for ammoniakfordampningen fra husdyrbrug, som ligger helt tæt op ad beskyttet natur.

Kommentar:

I mange tilfælde giver teknologien mulighed for mere end 30 %. Det er vigtigt at princippet om "Bedst tilgængelig teknologi" (BAT) følges.

Færre drivhusgasser

- Yderligere reduktion af landbrugets udledning af drivhusgasser på ca. 700.000 tons CO₂-ækv. gennem bl.a. kvotesystem for kvælstof, flere vådområder og randzoner.
- Mulighederne for indførelse af en markedsbaseret model for reduktion af drivhusgasser undersøges.

Kommentar:

Regeringen lægger op til at skære 8 % af landbrugets klimagasudledning. Tænk tanken CONCITO har beregnet at man kan skære 50 %, landbruget selv lægger i "Ægte grøn vækst" op til at beskære med 25 %, og Fødevareministeriet lagde selv i rapport "Landbrug og klima" fra december 2008 op til at beskære med 15 %.

Der er et kæmpepotentiale i 1) at udtage lavbundsjord (op til 1 mio. ton CO₂-ækvivalenter om året), 2) tilplantning med pil (op til 2,5 mio. ton CO₂-e om året) og 3) efterafgrøder, afbrænding af halm samt 4) tilplantning med skov. Hovedparten af tiltagene er

Grøn Vækst 2.0

samtidig forbedrende for biodiversiteten. Hertil kommer potentialet i at bioforgasse gyllen.

Regeringen mangler virkemidler til at sikre permanent udtagning af dyrkningsarealer, til at sikre tilplantning med biomasseafgrøder og til at sikre storstilede investeringer i biogas. Regeringen accepterer med Grøn Vækst at skovrejsningen halter af sted i halvt tempo i forhold til årtiers fælles målsætning om en fordobling af skovarealet. Der skal plantes 5000 ha om året for at nå målet og opnå maksimal kulstofbinding. Skov er desuden en enestående ressource af vedvarende energi.

Bedre naturbeskyttelse og biodiversitet

- Ekstensiv drift og pleje af ca. 130.000 ha heder, klitheder og anden tør natur i Danmarks 246 internationale naturbeskyttelsesområder.
- Derudover pleje af 40.000 ha lysåben natur udenfor de beskyttede områder.

Kommentar:

Der er behov for vedvarende pleje af mindst 200.000 ha lysåben natur i og uden for Natura 2000-områder. Plejen skal ske gennem konkrete målrettede projekter – ikke gennem frivillige aftaler med landbrugets organisationer.

Naturorganisationerne foreslår, at kommunerne tildeles en aktiv rolle i naturplejen og –genopretningen (også uden for Natura 2000-områderne). Der bør etableres en national pengepulje, hvor kommunerne kan søge medfinansiering (fx 50 %) til natur- og plejeprojekter.

Alle kommuner bør forpligtes til at lave en kommunal naturplan, der gør status og prioriterer naturbeskyttelsen og naturindsatsen i kommunen.

Grøn Vækst glemmer nogle af de vigtigste naturområder i Danmark, nemlig perlerne i de private skove. En videreførelse og udbygning af de tilskudsmuligheder til bæredygtig skovdrift og særlige indsatser for visse truede arter som blev lanceret 2008, men knap nok er kommet i gang, er helt afgørende for at bevare den biologiske mangfoldighed.

Halvdelen af Danmarks truede dyre- og plantearter har et sidste refugium i skovene. En hårdt tiltrængt velfungerende rådgivning til private skovejere om bæredygtighed mangler også i Grøn Vækst.

Mere og bedre tilgængelig natur

- Etablering af op til 75.000 ha ny natur frem mod 2015, herunder bl.a. mere skov og dyrkningsfrie randzoner.
- Fem nationalparker samt vandrestier, cykel- og ridestier, fugletårne og overnatningspladser.

- Lokale grønne partnerskaber.
- Styrket formidling og lettere adgang til naturen.

Kommentar:

Der bør etableres minimum 150.000 ha ny natur frem mod 2015. Regeringen foreslår, at der skal rejses 7.700 ha ny skov. Hvis målsætningerne i det nationale skovprogram skal opfyldes, skal der plantes 3 gange så meget skov, altså ca. 24.000 ha ny skov

Staten bør påtage sig ansvaret for at rejse skov i de dele af Danmark, hvor tilgængeligheden til offentlig skov er stærkt begrænset.

”Grøn Vækst” stiller krav om, at der udlægges 50.000 ha sprøjte-, gødnings- og dyrkningsfrie randzoner langs alle vandløb og søer. De grønne organisationer foreslår, at der skabes bedre tilgængelighed til disse nye naturområder. Der skal ikke kunne plantes energipil og lignende på disse arealer.

Der bør stiles mod udpegning af yderligere op til 5 nationalparker inden 2015 ud over de 5 parker, der allerede er udpegede.

De grønne organisationer støtter Grøn Vækst-forslaget om yderligere lokale partnerskaber. Det bør fastslås, at der skal afsættes statslige midler til dette arbejde over de næste 5 år.

De grønne organisationer finder det afgørende vigtigt, at der etableres stiforløb m.v., der giver offentligheden mulighed for med respekt for de naturbeskyttende og erhvervsmæssige hensyn at opleve naturområder, der er etableret med offentligt tilskud.

Organisationerne finder, at der bør stilles krav om, at der ved støtte fra nationale og kommunale tilskudsordninger principielt sikres offentligheden muligheder for at opleve nye skove, vådområder m.m.

Forbedret miljø- og naturovervågning samt planlægning

- Forbedring af miljø- og naturovervågningsprogrammet og etablering af et Grønt Danmarkskort.

Kommentar:

Der er behov for en kraftig styrkelse af natur- og miljøovervågningen, både i og uden for Natura 2000-områderne. Status og resultater skal stå klare for beslutningstagerne og befolkningen.

Da kommunen er den primære naturforvalter skal alle data kunne henføres til den kommunale geografiske enhed, som udgangspunkt for en videnbaseret indsats. På samme måde som det kendes fra andre sektorer hvor kommunen har ansvaret: F.eks. Folkeskolen.

Grøn Vækst 2.0

Et "grønt danmarkskort" skal dels sikre den nationale sammenhæng i naturen, dels at alle oplysninger om natur- og miljø, sager og afgørelser er tilgængelige.

Et mere selv bærende landbrugserhverv

- Landbrugsloven moderniseres ved at ophæve maksimalgrænserne for antal dyr og hektar per bedrift.
- Desuden afskaffes arealkravet, ligesom kravet om selveje ophæves, så landbruget i højere grad får mulighed for at organisere sig i selskabsform.

Kommentar:

Større bedrifter har historisk set medført et større pres på småbiotoper og ikke beskyttede naturtyper - levende hegn, markskel - i landbrugslandet. Tilsvarende kan fjerneje medføre en manglende evne til at varetage lokale natur-, miljø og adgangsforhold.

Mere enkel og smidig regulering

- Mål - og rammeaftale med KL, som indebærer maksimale afgørelsesfrister (6-9 måneder) for miljøgodkendelser af husdyrbrug og en fuldstændig afvikling af sagspakken inden 1. oktober 2010.
- Yderligere forenkling og sammentænkning af den øvrige miljø- og fødevareregulering.

Kommentar:

Kvalitet frem for kvantitet - Vi er enige i at sagspakken gerne skal nedbringes, men det må ikke ske på bekostning af kvaliteten af afgørelserne.

Kommunernes kompetencer og mulighed for håndhævelse og tilstrækkeligt tilsyn med natur og landbrug bør styrkes gennem en markant øget statslig bevilling.

Landbruget som leverandør af grøn energi

- Bedre rammer for placering af biogasanlæg (aftale med KL, ændring af planloven, etablering af biogasrejsehold mv.).
- Etablering af en igangsætningspulje for at fremme etablering af biogasanlæg.
- Tilskudsmæssig ligestilling af afsætning af biogas til henholdsvis kraftvarmeværker og naturgasnettet.
- Fradrag for flerårige energiafgrøder.

Kommentar:

Det er fornuftigt at se på placering, men etableringspuljen er på ca. 250 mio., ét anlæg koster ca. 100 mio. kr, og vi skal op på 50-100 anlæg.

Den tilskudsmæssige ligestilling samt løftet om at se nærmere på varmeforsyningslovens bestemmelser giver god mening.

Arealer til energiafgrøder skal udlægges på grundlag af en planlægning, som tager højde for biodiversitet og landskabelige hensyn. Det skal sikre, at der ikke, uden nøje forhåndsvurdering og godkendelse, sker tilplantning med biomasseafgrøder på lavbundsarealer og andre potentielle naturgenopretningsområder.

Fremme af markedsbaseret økologi

- Udvidelse af den samlede tilskudsramme, så der er rum til en udvidelse af det økologiske areal på 11.000 ha årligt, svarende til en fordobling af det økologiske areal i 2020.
- Afsætningsfremmeindsatsen styrkes markant.
- Omlægningen til økologisk drift styrkes gennem igangsættelse af omlægningstjek og tilskud til nedsættelse af ERFA-grupper.
- En fortsættelse af det Internationale økologiske forskningscenter (ICROFS) drøftes med forligspartierne bag globaliseringsaftalen.

Kommentar:

Konkrete virkemidler - f.eks. krav om økologisk forbrug i det offentlige, savnes.

Danmark som grønt vækstlaboratorium

- Der lægges op til at drøfte en styrkelse af forsknings- og innovationsindsatsen på landbrugs- og fødevarerområdet med forligspartierne bag Globaliseringsaftalen.
- Organisering og fokusering af forsknings- og innovationsindsatsen på fødevarer- og miljøområdet ved oprettelse af et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP).
- Etablering af et Strategisk Innovationspartnerskab for Agro Food.

Kommentar:

Det er vigtigt at den strategiske landbrugsforskning især tilgodeser miljøteknologi og økologi.

Grøn Vækst 2.0

Investeringer i nye grønne teknologier

- Oprettelse af en tilskudspulje til anvendelse af nye miljø- og klimavenlige teknologier i det primære erhverv, bl.a. i forhold til teknologi til reduktion af lugtgener samt emission af klimagasser og ammoniak fra husdyrproduktion, GPS-baserede teknologier til såning af rækkeafgrøder som begrænser pesticidanvendelsen samt drivhus- og energilagringsteknologier.
- Program for markedsmodning af nye grønne teknologier.

Kommentar:

Tilskudspuljen bør også omfatte naturpleje- og naturforvaltningsteknologi. Der er et stort behov for udvikling af metoder til høst af biomasse i form af opvækst på naturarealer.

En mere værdiskabende fødevarerindustri

- Etablering af et MadExperimentarium.
- Etablering af en Oplevelseszone for madkultur.
- Styrkelse af den internationale markedsføring af Danmark som leverandør af gourmetprodukter.
- Styrkelse af Netværksordning som fremmer mangfoldigheden af fødevarer og samarbejde mellem små fødevarer virksomheder.
- Iværksættelse af en Kvalitetsfødevarerordning med fokus på rådgivning omkring markedsføring af kvalitetsfødevarer.

Kommentar:

De oplevelsesmæssige aspekter er snævert forbundne til oplevelsen af et smukt landskab, et rent og sundt miljø og en mangfoldig natur.

*) "DE GRØNNE ORGANISATIONER" :
Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, WWF Verdensnaturfonden